Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE

A R R E S T

Nr. 90.692 van 8 november 2000

A. 84.222/VIII-1367

In zake : **CLAEYS** Didier,
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Philippe GERARD,
advocaat bij het Hof van Cassatie,
Louizalaan 523
1050 Brussel,

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de Minister van Justitie,

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Philippe LEVERT, advocaat,
Clementinalaan 13
1190 Brussel.

Tussenkomende partij :

VAN BOXSTAEL Jean-Louis,

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Dominique LAGASSE, advocaat,
Terhulpsesteenweg 187
1170 Brussel,

DE RAAD VAN STATE, VIIIe KAMER,

Gezien het op 20 mei 1999 ingediende verzoekschrift, waarbij Didier CLAEYS de nietigverklaring vordert van het koninklijk besluit van 16 maart 1999 naar luid waarvan Jean-Louis VAN BOXSTAEL benoemd wordt tot notaris ter standplaats Boussu ter vervanging van Michel VAN BOXSTAEL, ontslagnemend;

Gelet op arrest nr. 82.187 van 6 september 1999 waarbij de vordering tot schorsing van dezelfde handeling afgewezen wordt;

Gezien het op 13 oktober 1999 ingediende verzoekschrift, waarbij Jean-Louis VAN BOXSTAEL vraagt als tussenkomende partij te mogen optreden;

Gelet op de beschikking van 20 oktober 1999 waarbij die tussenkomst wordt toegestaan;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer HENSENNE, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 29 mei 2000 waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 26 september 2000, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 27 oktober 2000;

Gehoord het verslag van Mevr. GEHLEN, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. GERARD, advocaat bij het Hof van Cassatie, die voor verzoeker verschijnt, van Mr. EVRARD, loco Mr. LEVERT, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt, en van Mr. GRIBAUMONT, loco Mr. LAGASSE, advocaat, die voor de tussenkomende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer HENSENNE, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de voornaamste feiten die dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep uiteengezet zijn in arrest nr. 82.187 van 6 september 1999; dat bij de huidige stand van de procedure en rekening houdend met de argumenten die de partijen er aan ontlenen, dient te worden gewezen op de strekking van de

adviezen die over verzoeker en de tussenkomende partij uitgebracht zijn door de commissie voor de evaluatie van de gegadigden van de kamer van notarissen te Bergen; dat over verzoeker het volgende advies gegeven is :

" **ALGEMENE CONSTATATIES**

1°) Wetenschappelijke vakkennis

De gegadigde heeft de wettelijk vereiste diploma's behaald, namelijk een licentie in de rechten op 24 jaar en een licentie in het notariaat op 31 jaar.

Hij heeft een uitzonderlijk uitgebreide en gevarieerde beroepsopleiding genoten :
- geschillen bij het hoofdbestuur Registratie;
- is als medewerker op de voorgrond getreden in twee grote kantoren te Charleroi,

waarvan gedurende vijf jaar bij meester Michel, hoogleraar te Leuven.

De gegadigde heeft gepubliceerd en onderwezen en heeft zich bijgeschoold.

Uit het gesprek dat met hem gevoerd is, blijkt zijn helderheid van geest en het gemak waarmee hij nieuwe kennis kan verwerven.

De wetenschappelijke onderlegdheid van de gegadigde stijgt uit boven het gemiddelde.

2°) Vakbewaamheid

De heer CLAEYS heeft tijdens zijn loopbaan zin voor organisatie aan de dag gelegd (reorganisatie van een dienst kinderbijslagen - arbeidsaangelegenheden in de twee kantoren).

Deze zin voor organisatie vloeit logisch voort uit zijn duidelijke ideeën.

De heer CLAEYS heeft een sterke persoonlijkheid. Hij heeft gezag.
Hij wil autonoom kunnen werken.
Hij lijkt zeer goed in staat zeer goede menselijke relaties aan te knopen en een baas te worden met zin voor verantwoordelijkheid die door zijn ondergeschikten wordt gevolgd.
De cliënten appreciëren zijn juist oordeel en zijn gezag.

De heer CLAEYS beschikt over alle nodige kwaliteiten om een groot kantoor te kunnen leiden.

Hij is geschikt voor een kantoor in de stad.

CONCLUSIE

Zeer gunstig advies.

De gegadigde verdient ontegensprekelijk om in een belangrijk kantoor te worden benoemd";

dat de commissie zich als volgt heeft uitgelaten over de tussenkomende partij :

" **ALGEMENE CONSTATATIES**

1°) Wetenschappelijke vakkennis

De heer VAN BOXSTAEL beschikt over een buitengewone beroepsbekwaamheid.

De academische graden die hij heeft behaald zijn veelbetekenend; hij heeft ze bovendien vroeg behaald.

Zijn publicaties doen blijken van een grote kwaliteit en zijn verscheiden, met name in de volgende domeinen :

- rechtstheorie;
- internationaal privaatrecht;
- internationaal strafrecht;
- notarieel recht.

Zijn voorbereiding en zijn stage in het notariaat gingen duidelijk verder dan routinewerk door :

- zijn voorbereiding op een universitair doctoraat;
- zijn werk als medewerker in een groot Brussels advocatenkantoor;
- zijn werk als medewerker in het kantoor van zijn vader te Boussu;
- zijn leeropdracht voor een vierde van de tijd in de licentie notariaat aan de UCL.

Deze vruchtbare stage toont goed hoe de gegadigde is, zowel wat veelzijdigheid als wat diepgang betreft.

2°) Vakbekwaamheid

De heer VAN BOXSTAEL ziet door zijn ingesteldheid vele facetten van een aangelegenheid.

Hij is gewetensvol van karakter, wat hem ervan weerhoudt te snel te beslissen en te harde standpunten in te nemen.

Hij neemt weliswaar de tijd om zijn oordeel te laten rijpen, maar zijn beslissing wordt daar alleen maar genuanceerder en degelijker van.

Door in het notariskantoor een grote verantwoordelijkheid uit te oefenen, zal hij tot ontplooiing komen en de uitstraling krijgen die hij verdient.

Zijn algemene ontwikkeling zal moeten worden onderhouden om zijn aandachtsvelden nog uit te breiden en te verdiepen.

Zijn besluit om naar het notariaat te stappen is er gekomen na lang beraad.
Dat besluit houdt verband met de kwaliteit van de menselijke betrekkingen die in een notariaat mogelijk zijn, zowel met respect voor de personen als met inachtneming van principes.
Het houdt ook verband met de onafhankelijkheid, die te maken heeft met de vrijheid en de verantwoordelijkheid die in het notariaat nog gewaarborgd zijn.
Ten slotte heeft de voortzetting van het werk van zijn vader, die door allen gerespecteerd wordt, hem overtuigd en is hij er enthousiast door geworden.

Hij is bereid zich ten volle in te zetten en beschikt over alle intellectuele en menselijke vaardigheden om zijn kantoor te organiseren en te motiveren.

Hij heeft zijn kindertijd en zijn jeugd doorgebracht in Boussu, waar hij ook zijn stage heeft volbracht. Hij is dan ook geheel ingeburgerd in de streek.

Hij zal geen enkele moeilijkheid hebben om de cliëntèle te verstaan en te beantwoorden.

CONCLUSIE

Het notariaat in het algemeen en het notariaat in de regio Bergen moeten over zekere kwaliteiten beschikken om zulk een kracht te kunnen aantrekken en behouden.

Een geschiktere gegadigde is moeilijk te vinden";

Overwegende dat de bestreden handeling de volgende motivering bevat :

" ...

Overwegende dat de heer VAN BOXSTAEL Jean-Louis, licentiaat in de rechten, licentiaat in het notariaat, de wettelijke benoemingsvoorwaarden vervult;

Overwegende dat hij sedert 1 januari 1994 in het vacante notariaat werkt en er sedert 1 januari 1995 de functie van eerste klerk uitoefent waardoor de continuïteit van de notariële dienstverlening is verzekerd;

Overwegende dat hij zich geheel wil inzetten en over de intellectuele en menselijke vaardigheden beschikt qua organisatie en motivatie;

Overwegende dat hij de streek van kindsbeen af grondig kent;

Overwegende dat het advies van de gerechtelijke overheden en van de bevoegde kamer der notarissen gaat van gunstig tot zeer gunstig omtrent de kandidaat en gunstig omtrent het behoud van het kantoor;
...";

Overwegende dat verzoeker een enig middel ontleent aan schending van artikel 10 van de Grondwet, van het algemeen bestuursrechtelijk beginsel krachtens hetwelk de overheid die een benoeming verleent ertoe gehouden is de respectieve geschiktheden, aanspraken en verdiensten van de gegadigden op voet van gelijkheid, op ernstige wijze en in concreto te vergelijken, en van het algemeen bestuursrechtelijk beginsel dat elke bestuurshandeling dient te steunen op juiste, relevante en aanvaardbare gronden; dat hij het volgende uiteenzet :

" (...) het advies van de bevoegde kamer van notarissen was "zeer gunstig" wat de sollicitatie van verzoeker betreft, terwijl dezelfde kamer van notarissen naar verluidt slechts een "gunstig" advies heeft gegeven over die van de benoemde gegadigde; dat er geen enkel concreet en objectief gegeven voorhanden is op basis waarvan zou kunnen worden aangenomen dat verzoeker niet in dezelfde mate als de benoemde gegadigde de bereidheid aan de dag legde om zich in te zetten en beschikte over alle intellectuele en menselijke middelen om te organiseren en te motiveren; dat die kwaliteiten integendeel uitdrukkelijk in het licht zijn gesteld in het advies van de kamer van notarissen";

dat hij aanvoert dat zijn ervaring met de notarispraktijk ouder en ruimer is dan die van de tussenkomende partij, dat hij de streek van het Centre weliswaar niet van kindsbeen af kent, maar daar sedert vier jaar gevestigd is, daar sedert tien jaar in het notariaat werkt en de streek, de mensen en het notariaat dat daar wordt beoefend ondertussen goed kent; dat hij besluit dat uit de bestreden handeling niet blijkt welke redenen de verwerende partij ertoe gebracht hebben te oordelen dat de benoemde gegadigde meer geschikt en beter geschoold was dan verzoeker om de functie van notaris ter standplaats Boussu uit te oefenen;

Overwegende dat de verwerende partij in de eerste plaats opmerkt dat in het middel niet de schending van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen wordt aangevoerd en erop wijst dat dit middel niet van openbare orde is en betoogt dat ze "het recht heeft niet alleen naar de motieven van de bestreden handeling, maar ook naar het administratief dossier te verwijzen";

Overwegende dat, op dat punt, verzoeker in zijn wederantwoord stelt dat "het correcter zou zijn te schrijven dat het middel niet teruggrijpt, onder de bepalingen en beginselen waarvan het de schending aanvoert, op de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991" en dat, zoals wordt opgemerkt in het verslag over de vordering tot schorsing, in het middel "... gepreciseerd wordt dat het ontleend is aan schending ... van het algemeen bestuursrechtelijk beginsel dat elke bestuurshandeling dient te steunen op juiste, relevante en aanvaardbare gronden, bewoordingen die het vereiste van een "afdoende" motivering weergeven dat in de wet van 29 juni 1991 vervat is (...)"; dat hij eruit afleidt dat het middel in die zin dient te worden begrepen of uitgelegd dat de schending van die wet erin aangevoerd wordt;

Overwegende dat het middel, zoals het verwoord wordt in het verzoekschrift tot nietigverklaring, niet teruggrijpt op de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen; dat met het "algemeen bestuursrechtelijk beginsel dat elke bestuurshandeling dient te steunen op juiste, relevante en aanvaardbare gronden" de verplichting tot inhoudelijke motivering wordt weergegeven die op de bestuursoverheid rust, ongeacht of de handeling uitdrukkelijk dient te worden gemotiveerd of niet; dat het middel dat ontleend wordt aan schending van de voormelde wet van 29 juli 1991 niet van openbare orde is; dat het niet mogelijk is het te ontlenen aan een formulering die alleen op de verplichting tot inhoudelijke motivering betrekking heeft; dat bijgevolg niet hoeft te worden onderzocht of in het onderhavige geval in de bestreden

handeling de motieven omtrent het recht of omtrent de feiten worden aangegeven die dienen tot grondslag ervan, maar uitsluitend of uit het dossier - met inbegrip van het benoemingsbesluit - kan worden afgeleid dat de bestreden beslissing steunt op juiste, relevante en aanvaardbare gronden;

Overwegende dat de verwerende partij, na te hebben herinnerd aan de procedure die van toepassing is inzake benoemingen van notarissen, bezwaar maakt tegen de argumenten van verzoeker; dat ze aanvoert dat het middel feitelijke grondslag mist in zoverre de kamer van notarissen van het arrondissement Bergen, door de bewoordingen "Een geschiktere gegadigde is moeilijk te vinden" te gebruiken, een advies heeft uitgebracht dat alleen kan worden begrepen als een "zeer gunstig" advies en dat de overheden die opgetreden zijn in het kader van de procedure waarbij een voorafgaand advies vereist is het trouwens zo hebben begrepen; dat ze opmerkt dat ze het anciënniteitscriterium niet als dusdanig in aanmerking genomen heeft, maar het criterium - waarin de circulaire van 1 juli 1996 voorziet - van de continuïteit van de notariële dienst, dat ze in het onderhavige geval vervuld acht, aangezien de benoemde gegadigde het ambt van eerste klerk uitoefende in het kantoor waar de betrekking te verlenen was; dat ze onderstreept dat met het dossier de vaststelling wordt bevestigd dat de benoemde gegadigde "zich geheel wil inzetten en over de intellectuele en menselijke vaardigheden beschikt qua organisatie en motivatie" en dat deze constatatie verband houdt met de in de circulaire van 1 juli 1996 opgesomde criteria; dat ze het argument dat verzoeker een even ruime kennis van de streek zou hebben als de benoemde gegadigde niet relevant acht; dat ze aanvoert dat, in tegenstelling tot wat verzoeker beweert, de redenen van de gemaakte keuze blijken uit de bestreden handeling, die bovendien wordt verduidelijkt door het administratief dossier; dat ze besluit dat, tenzij de Raad van State ertoe verzocht wordt "zijn beoordeling in de plaats te stellen van die van de verwerende partij, niet blijkt dat in casu de aanspraken en verdiensten van de verschillende gegadigden niet onderzocht zouden zijn en dat de bestreden handeling niet zou steunen op juiste, relevante en aanvaardbare gronden";

Overwegende dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord de nadruk legt op de verplichting, voor de overheid, om de vaardigheden en verdiensten van de gegadigden te vergelijken; dat hij aanvaardt dat beroepservaring niet gelijkstaat met anciënniteit, maar betoogt dat hij "voor de notarispraktijk een grotere en directere belangstelling aan de dag heeft gelegd dan de tussenkomende partij" en dat zijn ervaring in een notariskantoor op zijn minst even ruim en verregaand is als die van de interveniënt, die, doordat hij "in beslag (was) genomen" door wetenschappelijke activiteiten, "slechts een minimum aan tijd besteed heeft aan

zijn stage en zijn ambt van eerste klerk in het kantoor van zijn vader, waar hij slechts occasioneel aanwezig was"; dat verzoeker in verband met de grondige kennis van de streek aanvoert dat de tussenkomende partij in Brussel heeft gewoond van oktober 1995 tot augustus 1999; dat hij, ten slotte, van oordeel is dat in de bestreden handeling formules worden overgenomen, maar dat de voorkeur voor de benoemde gegadigde boven hemzelf er niet in verantwoord wordt;

Overwegende dat verzoeker en de tussenkomende partij in de laatste memories pogen hun respectieve kwaliteiten en de superioriteit van de ene tegenover de andere aan te tonen;

Overwegende dat de instanties die over de twee gegadigden adviezen hebben uitgebracht, gunstig of zeer gunstig, maar altijd zeer vleiend hebben geadviseerd; dat in het bijzonder de kamer van notarissen van het arrondissement Bergen over verzoeker een zeer gunstig advies heeft uitgebracht, omdat ze van oordeel was dat hij "(...) ontegensprekelijk (verdient) om in een belangrijk kantoor te worden benoemd" en "(...) geschikt (is) voor een kantoor in de stad"; dat ze over de tussenkomende partij meer bepaald van oordeel was dat deze een buitengewone beroepsbekwaamheid bezat en dat "Een geschiktere gegadigde (...) moeilijk te vinden (is)";

Overwegende dat het advies dat over de tussenkomende partij uitgebracht is, in tegenstelling tot wat verzoeker beweert, alleen maar kan worden geïnterpreteerd als op zijn minst heel gunstig; dat de bijzonder lovende woorden, die onder andere in de conclusie van het advies worden gebruikt, in dit opzicht veelbetekenend zijn; dat de gerechtelijke autoriteiten die over de sollicitatie van de tussenkomende partij advies dienden te verlenen zich trouwens aangesloten hebben bij het advies van de kamer van notarissen van het arrondissement Bergen, welk advies door iedereen als zeer gunstig is geïnterpreteerd;

Overwegende dat de Minister van Justitie, zoals uit het administratief dossier blijkt, duidelijk geplaatst was voor een moeilijke keuze tussen twee zeer waardevolle kandidaten; dat hem in die omstandigheden niet het verwijt kan worden gemaakt dat hij de bestreden beslissing zou hebben voorgesteld zonder de aanspraken en verdiensten van de kandidaten op objectieve wijze te hebben vergeleken, daarbij te hebben gesteund op onjuiste, irrelevante of onaanvaardbare gronden of zich over de toedracht van de zaak een kennelijk verkeerd oordeel te hebben gevormd; dat de langere praktijk van het notariaat waarop verzoeker zich beroept in dit opzicht niet kan worden beschouwd als een gegeven dat de balans in

zijn voordeel had moeten doen doorslaan, aangezien de beroepsbekwaamheid van de tussenkomende partij als "buitengewoon" is bestempeld; dat voorts uit de vergelijking van de woorden die de kamer van notarissen van het arrondissement Bergen heeft gebruikt, blijkt dat deze zich voor de tussenkomende partij heeft uitgesproken; dat de omstandigheid dat laatstgenoemde enkele jaren in Brussel heeft gewoond niet van die aard is dat kan worden tegengesproken dat hij zijn geboortestreek kent; dat verzoekers bewering dat de interveniënt slechts een minimum aan tijd zou hebben besteed aan zijn stage en zijn ambt van eerste klerk, volkomen ongegrond is; dat, in tegenstelling tot wat verzoeker lijkt te geloven, het niet onmogelijk, noch uitzonderlijk is terzelfder tijd een leeropdracht en een ander beroep uit te oefenen en bovendien het bewijs van een wetenschappelijke studie te leveren; dat uit wat voorafgaat volgt dat de motieven van de bestreden beslissing, zoals ze blijken uit het instrumentum waarbij ze verwoord worden en uit het administratief dossier, niet kunnen worden beschouwd als niet juist, niet aanvaardbaar en niet relevant tenzij door zich in de plaats te stellen van de bevoegde overheid; dat uit geen enkel gegeven dat door verzoeker aangevoerd wordt, blijkt dat artikel 10 van de Grondwet geschonden zou zijn; dat het middel niet gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 12.000 frank, komen ten laste van de verzoekende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting, op acht november tweeduizend door :

de Hr.	GEUS,	kamervoorzitter,
Mevr.	DAURMONT,	staatsraad,
Mevr.	GEHLEN,	staatsraad,
Mevr.	HONDERMARCQ,	griffier.

De Griffier, **De Voorzitter,**

M. -Cl. HONDERMARCQ. **J. -Cl. GEUS.**

**VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.**